

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: vedoucí práce
Autor/ka práce: Jiří Vaněk
Název práce: **New Ecological Paradigm as a research approach in the Czech Republic: An analysis of environmental attitudes of Czechs**
Vedoucí práce: Mgr. Milan Ščasný, Ph.D.
Oponent/tka: PhDr. Ing. Soukup
Navržené hodnocení: výborně

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je jasně formulován, s přesně definovanými výzkumnými otázkami a hypotézami.

Práce obecně sleduje standardní strukturu (A-I-M-R-D), avšak má zbytečně mnoho kapitol. Kap. 1 by měla být Introduction (ne Contents), kap. 3-4 by mohly tvořit druhou kapitolu (přehled metod a měření), následována kapitolou popisující data. Dalších pět kapitol (7-11) představují jádro práce, a to sestává v podstatě ze tří relativně samostatných částí – příspěvek k metodologii měření NEP (7-8), analýza asociace NEP skóru s respondent-specifickými proměnnými (9), a analýza vztahu mezi NEP score a indikátorem environmentálně přijatelného chování (10). Těchto pět capitol bych osobně rozdělil do dvou větších celků (příspěvek měření NEP) a (analýza závislosti). Část materiálu, která je uvedena v přílohách bych spíše přesunul do hlavní části (popisní statistiky indikátorů, které měří NEP škálu).

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Ano, student využívá a cituje dostatek literatury, která je relevantní k předmětu zkoumání. Pozitivně hodnotím úroveň zaměřenou volbu citované literatury. Tímto se student vyhnul častému nešvaru řady studentských prací, které se opírají a citují řadu literatury, která s tématem souvisí pouze nepřímo nebo okrajově. Takto pojatý přístup studenta je ve shodě se současným standardem kladeným na kvalitní publikace, které jsou publikované v peer-reviewed časopisech.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Vzhledem k tomu, že jsem autorem šetření a koordinátorem výzkumu, v rámci kterého byla data pořízená, není korektní, abych se vyjadřoval ke kvalitě použitých dat.

Uvádím proto jen hodnotově prostý popis: data pochází z mezinárodního šetření, v rámci kterého bylo dotázáno přes 5,000 respondentů, po vyčištění dat a vyloučení speedrů a straightlinerů, jsou

pro analýzu využitelných přes 4,000 pozorování. Sběr dat byl pořízen profesionální firmou vybranou na základě výběrového řízení. Výsledky analýz vycházejících z těchto dat byly už publikovány v recenzovaném časopise (Climate Policy, WoS IF=1.98).

Autor využívá standardní statistické metody (faktorovou analýzu, lineární regresi, multivariátní analýzu). Vzhledem k typu proměnných, které jsou latentní (NEP, Env-signif behaviour), by bylo možné použít sofistikovanější metody postavené na Structural Equation Modelling (Bollen), jak uvádí student v závěru práce. Toto modelování je podle mého názoru však nad rámec dovedností studenta magisterského programu.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Závěry vychází z vlastní empirické analýzy, využitím standardních statistických metod.

5. Jsou v práci autora/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano, závěry a tvrzení od jiných autorů jsou citována.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Po formální stránce diplomová práce vykazuje nemálo nedostatků.

- některé citace nejsou standardně citována (např. správně Albrecht et al je uvedené bez roku a s „et al.“ Přičemž se jedná o dílo jednoho autora (str. 15 nahoře),
- práce má zbytečně moc kapitol,
- tabulky by mohly být lépe editované,
- užívání desetinné čárky místo správně desetinné tečky,
- nestandardní reportování výsledků odhadů (pouze koeficient, bez uvedení s.e., t stat, nebo p informace o fitu modelu, nebo koeficientu korelace u multivariátní regresi).

Na druhé straně pozitivně hodnotím volbu studenta psát práci v angličtině, která má relativně dobrou kvalitu. I když po jazykové stránce DP vykazuje určité nedostatky, napsání práce v anglickém jazyce s těmito malými nedostatky považuji za hodnotnější a přínosnější pro další vědeckou dráhu studenta než napsání práce v českém jazyce.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Předloženou DP hodnotím obecně za velice zdařilou. Student si zvolil téma, kterému nebylo doposud věnována dostatečná pozornost nejen v domácím prostředí, ale také na mezinárodním poli. Struktura řešení problému je adekvátní kvalitnímu výzkumu – student nejprve diskutuje kontext, historii a kritiku zkoumaného konceptu, poté se zabývá jeho měřením, včetně dvou klíčových problémů (konkrétně vnitřní konzistence škály a jedno- vs. multi- dimenzionality kompozitního indikátoru, tedy problémů, které jsou relevantní nejen pro NEP). Ověřuje vhodnost teoreticky-podloženého měření NEP na datech pro tři země a navrhuje jiný model měření, který odpovídá lépe datům. Poté analyzuje asociaci mezi měřenou NEP škálou s proměnnými specifickými pro respondenta. Závěrem, což by mohla být v podstatě téma další DP, vytváří nový latentní faktor (environmentally significant behaviour) a zkoumá asociaci mezi NEP a takto nově vytvořenou škálou pro měření tohoto specifického chování. Jedná se o logickou strukturu práce, kterou hodnotím velice pozitivně. Představené statistické analýzy by mohly jít více do hloubky, avšak osobně spatřuji hlavní přínos předložené práce v metodologickém přínosu rozvíjení konceptu NEP a

jeho vhodného měření.

V předložené práci spatřuje tři malé nedostatky.

Jedním je neortodoxní reportování výsledků odhadů regrese (včetně reportování odhadl koeficientů pro regresory se statisticky nevýznamným vztahem).

Druhá má poznámka vychází z mých zkušeností s ekonomickými pracemi, které explicitně uvádí statistický, resp. ekonometrický model, aby bylo zřejmé o jakou specifikaci se jedná. Předložená práce neobsahuje žádnou formalizaci redukované formy modelu, což však dle mých zkušeností nemusí být vždy zvykem v jiných společensko-vědních disciplínách. Osobně bych uvedení specifikace modelů uvítal.

Nakonec, práce by mohla být lépe zeditována po formální stránce.

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

1. Student, včetně některých citovaných autorů (např. Dunlap 2008) užívají termíny „*beliefs*“, „*attitudes*“, „*values*“, „*concern*“, „*awareness*“, nebo dokonce „*opinion*“ zaměnitelně. Co přesně koncept NEP má měřit? Znáte přístupy (např. mimo sociologii), které některým z těchto termínů věnují větší pozornost při analýze intence nebo chování?
2. Máte povědomí o aplikaci konceptu NEP v empirickém výzkumu prováděném v ČR?

Celkové hodnocení práce:

Navzdory mým výtkám k formě práce, předloženou práci hodnotím celkově velice pozitivně. Podle mého názoru po úpravách práce a jejího zaměření na jeden z problémů, má tato práce potenciál být publikována v některém z impaktovaných vědeckých časopisů.

V případě úspěšné obhajoby proto doporučuji hodnotit práci známkou „**výborně**“.

Datum: 13. červen 2017.

Podpis:

